

СПИСЪК
НА НА НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ С РЕЗЮМЕТА
на гл. ас. д-р Михаил Луканов,

участник в конкурса за заемане на академичната длъжност доцент по Музикознание и музикално изкуство (история на популярната музика), професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, за нуждите на сектор Музика, ИГ Музикална култура и информация

Хабилитационен труд - публикувана монография в съответната научна област

Луканов, М. Музиката на арената на българския цирк. De Artibus Monographiae № II, Институт за изследване на изкуствата, БАН, 2020, ISBN:978-954-8594-80-6, 200 .

РЕЗЮМЕ: Монографията „Музиката на арената на българския цирк“ третира различни аспекти на появата и утвърждаването на българските циркове, както и ролята им за развитието на популярната музикална култура в България. Трудът аргументира необходимостта от изследването на цирковите спектакли у нас като стимул за оформянето на специфични музикални практики и стилкови ориентации. Изследването поставя във фокус и някои музикални пиеси, създали трайни асоциации с цирковото изкуство като своеобразни звукови „емблеми“ на циркови представления. Проучени са данни за началото на цирковото изкуство в България, включително хронологията на неговото зараждане и утвърждаване с акцент върху музикалния компонент. Включени са интервюта с участници в събитията – освен с по-конкретните биографични данни, тези свидетелства са ценни с осветляването на темата през призмата на личната рефлексия, внасяйки усещане за непосредствен досег със събитията.

Монографии, статии и доклади (по реда на изброяване в приносите)

Луканов, М. Оркестри и диригенти под купола на българския цирк. АртДиалог, Брой 3, 2018, ISSN:2367-8801

РЕЗЮМЕ: Темата за оркестрите в българските циркове предполага кратък обзор в малко по-широк контекст. Текстът прави кратък исторически обзор на цирковите музикални състави у нас от момента на първите български циркове в края на XIX век до 80-те години на миналото столетие, като отделя внимание на ролята на тези състави *конкретно* на цирковата арена. Поставя се въпросът за техния типичен репертоар – маршове, бални танци (валсове, галопи, полки, кадрили), откъси от оперети, шлагери, ориенталски мелодии и т.н. Проучването се спира и върху ръководители на състави, работили на циркова „сцена“, предлагайки рефлексии за условността на понятието „диригент“ в цирковите оркестри и бигбанд формациите.

Луканов, М. Бележки към песните на Мильо Басан. – В: Българско музикознание, 1, ИИИЗк – БАН, 2014, ISSN:0204-823X, 57-67

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда отделни страни от творчеството на Мильо Басан, свързани с българския принос в развитието на шлагерната песен – преобладаващ жанр в европейската популярна музика през първата половина на XX век. Обръщайки внимание на социокултурните и стилистични модели на шлагера, анализът тук предлага по-близък поглед към някои от най-популярните песни на артиста, създадени през 30-те години на миналия век. Специално внимание е отделено на ролята му на автор, очертал тенденции в българската популярна песен през следващите десетилетия. Изследването е мотивирано от убеждението, че един комплексен и аналитичен подход към шлагера може да изясни съществени въпроси за културното наследство на XX век, особено по отношение на вътрешните динамики и приемствеността между музикалните явления в България.

Луканов, М. Музикалното наследство на Асен Овчаров в българската популярна култура. – В: Българско музикознание, 2, Институт за изследване на изкуствата, БАН, 2020, ISSN:0204-823X, 52-61.

РЕЗЮМЕ: Често наричан „патриарх“ и „основоположник“ на джаза у нас, Асен Овчаров (1906 - 1972) е несъмнено ключова фигура в българската култура. Разнообразната му дейност като ръководител на джазови оркестри, аранжор и педагог играе важна роля за формирането на облика на популярната музика в България през 30-те години на XX век и следващите десетилетия. Статията се стреми да открие творчеството на Овчаров чрез обзор на основни аспекти в професионалната му кариера, а именно: 1) Съществената му роля в създаването на първия български джаз бенд и по-късни джаз формации; 2) Аранжиментите на музиканта, поставили основата на джазовия репертоар у нас; 3) Проследяването на лични неблагоприятия в биографията на Овчаров, произтекли от обществено-политическия климат в България в началото на 50-те години; 4) Отразяването на педагогическата му дейност и влиянието ѝ върху изкрystalизирането на различни музикални практики. По този начин текстът открива и по-широка историческа панорама, а именно процесите в българската музикална сцена около и след Втората световна война.

Луканов, М. Кратката форма в музиката и българския шлагер през 30-те години на XX в.. Българско музикознание, 1, ИИИЗк, БАН, 2016, ISSN:0204–823X, 99-102.

РЕЗЮМЕ: Текстът третира кратката форма в популярната музика, предлагайки обобщаващи разсъждения за „музикалната краткост“. Той същевременно контекстуализира подобни рефлексии в конкретните измерения на изключително популярна форма в България през 30-те години на XX в., а именно – шлагерната песен. Като жанр шлагерът предполага кратка като времетраене и несложна по структура форма, като краткостта в случая е продиктувана и от технологичните ограничения на грамофонните плочи през периода. Отправна точка на изложението е аргументацията на Н. Кауфман, който отбелязва, че „кратката форма предполага създаване на стандартно творчество“, но от друга страна „кратката, лесно запомняща се мелодия, в която усложненията – модулациите, импровизациите и др. липсват“, прави песните лесно изпълними и достъпни за всички.

Луканов, М. Рок музиката като иновативно явление. Българско музикознание, 1, 2012, ISSN:0204-823X, 71-87.

РЕЗЮМЕ: Опирайки се на актуални концепции за отношението между понятията конвенция и иновация в популярната музика] (Lipsitz 1990, McClary 2000, Hawkins 2002, Levy 2005), статията предлага дискусия върху рок музиката като иновативен феномен в българската култура. Нейните конкретни прояви чрез водещи рок групи на местната сцена (най-вече Щурците и ФСБ) се разглеждат в специфичния контекст на младежката култура, активирала опозиции като „старо и ново“, „свое и чуждо“, провокирали множество полемики у нас и в чужбина след средата на миналия век.

Луканов, М. За авторството в популярната музика през погледа на Уил Стро. Медиалог, 10, Катедра Радио и телевизия на Факултета по журналистика и масова комуникация, СУ Св. Климент Охридски, 2021, ISSN:2535-0846.

РЕЗЮМЕ: Статията третира тема, свързана днес с проблема за авторството в сферата на музикалнопопулярното, както и с предизвикателствата пред опита да се открие „образът“ на автора в контекста на съвместни и споделени творчески усилия в създаването на краен музикален продукт. Текстът анализира зададената проблематика през интерпретативната оптика на професор Уил Стро – съвременен канадски изследовател в областта на медийните изследвания. Представените разсъждения се облягат върху неговия коментар за „дифузния“ образ на автора в популярната музика с оглед на специфични тенденции в нейното развитие през втората половина на XX в.

Луканов, М. Музикалната креативност през погледа на Джейсън Тойнби. Медиалог, 2/2017, София, Медиалог, 2018, ISSN:2535-0846.

РЕЗЮМЕ: Проучването представя възгледите на британския медиен изследовател Джейсън Тойнби за музикалната креативност. Авторът предлага критичен прочит на идеята, наследена от романтизма, че креативността е присъща единствено на „високото“, т.е. елитарно изкуство. Според него творческият процес е дейност с дълбоко социален и колективен характер. В духа на постмодерната мисловност, той подкрепя тезата, че креативността е не толкова индивидуален „героично-романтичен“ художествен акт, колкото социално детерминиран и общностен феномен. Креативното носи свои специфики в полето на художествената, както и на популярната, масово медирана музика. Иновативни творби се създават от потопени в колективното съзнание творци посредством система от взаимовръзки с колеги, критици, музикална индустрия и публика, а авторовата креативност се осмисля като процес от индивидуални творчески решения в контекста на общия художествено-културен „фонд“ на дадена социална общност.